CONTINUACION OBERYOU-CAER NAPOLÉON-VRAS, ABAOUE AN 8 A VIS DÛ 1806, BETE...

F. GUENVEUR

Digitized by Google

CONTINUACION

Oberyou-caer NAPOLÉON-VRAS,

Abaoue an 8 a vis dû 1806, bete an 8 a c'hoerver 1807, aevez memorabl eus a vataill Eylau.

BRITISH MUSEUM

Dre F. Guenveur.

Var ton *Chanson Potret Plounevez.*

Evit ho tiscadurez emeus dija roet
Sclærigen dêc'h, va brois, var afferyou brudet,
Erruet en daou gampagn, e pevar mis amser,
Pere rento hir badus hano hon impaler.
Hon haros, en trêgont deiz, en eus bet qemeret
Cals a vroyou, a gæryou, evel hon eus guelet;
Chetu amâ hanoyon ar plaçou bras nerzus
Sujedet en amzer-ze var stajou roue Pruss.
Da c'houzout: kær gapital a zugach Magdebourg,
Var rivier-vras an Danub, ar gær-vrao a Neubourg,
Er vro huel eus a Sax, Stetin, Custrin, Spandau,
Hac er Silesi, Glogau, hac ar plaç a Vreslau.
Er gær hanvet diveza, so cavet mortezou,
Poult, canolyou, fuzuillou, bombes ha bouledou,
Avoalc'h evit qemeret daouzec plaç all nerzet,
En dilac'h hon armeou, ma vijent bet chomet.

Ar vroyou-ma, emezoc'h, ne anavezomb qet,
M'oc'h entent, va brois qet; mæs pa vo erruet
Ar yaouanqis en ho bro, goloet a lore,
E canfet gant plijadur an detaill-ma deze.
Sonch oc'h eus beza lennet e tleye Alexand
Distruja hon arme vras qazi e eun instant,
Ma na vije roue Pruss neut a benn anezi,
Evel ma voa e greden, qent evit ataqi.
„ Me gao, eme Alexand, brema evel netra,
„ Gant eun neubeut a gourach, Napoleon bunta.
„ Evelse, va soudardet, n'en em spouronet qen
„ P'en em guefet ar vech-ma dirac ar francisien. „
Ar c'homsou-ma so c'hoarzus a c'henou Alexand,
Dre ma roont da c'houzout dre oll patantamant,
E voe spontet e drouplou en diveza combat
En affer-gaer Austerlitz, devez a vemor vad.
Brema souden e velfomp hac int o deus heuillet
Ar veach-ma avizou eur mestr re aheurtet.
Mæs discuelomb da guenta c'hoas an impocrizi
Remerqabl en do çoni imi alaer Russi.
„ Mescomb eme Alexand, ô va oll sujedet!
„ Hor supliou a galon, eveldou goulennet,
„ Eus Couarner ha Mestr-bras ar rouantelezou,
„ Ma teuyo dre v delez da souten hon armou.
„ Goude pedennou fervant, deut ive gant primdet,
„ Dre gonfianç en Doue hac en hor soudardet,
„ E furnes ho general a bel-so aprouvet,
„ D'ober ar sacrifiçou gant ho pro goulennet. „
Chetu ase'r guir gomsou an impalaer Russ
En e zisclæration evit souten ar Pruss.
Mæs Doue ar justiç vad, james ne autreas
Pedennou interesset ar cicanerien vras.
Neuze da sicour ar Pruss e cassas e arme,

Evel ma voant acordet, mæs divezat e voe.
Guillou en eus bet affer eus eun den aqedus,
Hastif en oll afferyou, dre furnes difius.
Goude ma voe bet gantan armeou Pruss scubet,
E qetzas da ziarben ini'r russianet,
P' ni eus a Austerlitz a c'houlenne revanch,
Gant eun esperanç tromplus e divije guell chanch.
Evit mont eus a Verlin var blacen ar gombat,
Hon haros a rês buan cant-anter-c'hant leo vad;
E rouantelez Pologn, entre diou rivier-vras,
E tleye an arme russ beza distrujet c'hoas.
Goude ma voe bet eno en em fortifiet
Dre guement seurt labouryou er brezel pratiqet,
E solennizas eur gouel, gant eur joa ridicul;
Mæs allas! prestic goude e renqas mont a gul.
O c'hortos ar francisien, pennou-bras an arme
A lavare entreze: » Trec'hi raimp aneze,
» Rac hon trouplou moustachus a gredomp dre avanç
» Ne vezint qen spouronet dirac *bugale Franç.* »
Hoguen, ar voyen divanq evit noupas sponta
Dirac hon arme vaillant, deze p'en em dosta,
A so cavet ar furnez dirazi da dec'het,
Ar pez a voe sicutet gant ar russianet.
Hon haroz o ataqas e penn e leonet,
Entre'r Bug hac an Nareu, rivierou lavaret;
Ha moustachou Alexand ne voent qet pell neuze
Oc'h abandoni'r blacen d'eur vanden *bugale.*
Trouplou nombrus, placet mad voa farçus da velet
O redec dirac hon re evel tropel deved;
Oc'h ober diles gante eus ho magazinou;
Col cals demeus ho banden, aqipach hac armou.
Dre eun heur vad evito e voa fall ar sæzon,
Abalamour d'an dra-se e rês Napoleon

Qemer repos de arme, pa ne alle ruilla
E c'hanolyou dre'n hentchou, qement a ſang a voa.
Partout dre ma tremene an arme russ spontet,
O tec'hel gant buhander dirac hon harozet,
E deus lezet ar prouſiou eus a vrigauderez,
Dre'n tan, viol ha pillach, ha dre gals mantrerez.
An treo ma so erruet var dro hu mis qerdu;
Mæs evel ma c'herruas prestic deus a bep tu
Da z cour an dec'herien, nomb bras eus a vreudeur,
E tistrojont var o c'his entro ſin nis guenveur.
En o c'hantonlou gouan e songe deo surpren
Hon arme digouraget dre nerz ar yenien;
Mæs ho dessin voe goelet gant prinç Pontecorvo,
P'ini, dre urz e chef-bras o chasseas a ſo.
Pevarzec mil russian dre ciz mil eus hon re,
A voe, en affer gaer-nia, broustet rust adare;
Daou vil trêgont aueze var blacen a chomas,
Pemp cant a voe prisonet hac ar rest a dec'has.
Neuze, e neubeut amzer, arme ar francisien
En em gavas rassamblet, e chef-bras en e fen,
Erruet e ber-amser eus a guær Varsovi,
D'en em gaout e Vilamberg gant e vrezellidi.
Ar c'henta eus mis c'hoerver e voe apercevet
Pen-aroc an arme russ varannomp distroet,
Gant desir d'hon ataqi tost da guær Vilamberg;
Mæs diaroguet e voe gant an duc-bras a Verg.
Er memes amzer ive, ar general Guyot
A guemeras kær Gustad d'hon adversour depot;
C'hoezec cant prisoner russ ha cals a ganolyou,
Municionou brezel hac o magazinou.
An drivet, deus ar mintin, arme russ poursuet
Tostic da rivier Vistul a voe goelet renqet;
Da deir-heur goude creisdeç voe commancet ar bal,

F p'ini e voe mèret evel an ordinal.
Eno pad mèmes amser, ar general Neï
I a devoa ive affer eus eur c'hoif enemi,
Pini, evit soutal eus a guerlladurez,
A deu du glasq e varo dre ar vayonetez.
Souden e voe dismantet qercouls a pourgasset,
C'hoezec canon, dec banier en eus abandonet;
Daou vil den-cines combat ha c'hoec'h mil prisoner
Zo ar resultat evrus deus ar bemp a c'hoerver.
Ar c'hoec'h, pa voe erruet en qichen kær Glaudau,
E voe guelet adare cals a rujumancho,
Pere, dre'n duc-bras a Verg a voe souden guintet;
Diou en antier aneze en deveus dastumet.
Ar zeiz, qerqent hac an de e yoat var ho fajou.
En despet d'ar goel-amzer ha d'an eic'h dren hentchou
Rancontret voent adare, e qichen eur c'hoat bras;
Cals aneze qemeret ha tri-chant lazet c'hoas.
Hon arme-vias en Eylan goude so erruet
E pe lec'h ive velas arme'r russianet,
Netzet a gals a drouplou e qichen ar guær-ma,
Ha c'hoas ouspen qement-se placet eur ar guella.
E kær o devoa ive rujumanchou lezet;
Eun ilis hac eur vêred o devoa bardellet,
A belec'h e soutenjont eur gombat ar rusta.
Mæs da zec-heur eus an nos e rencjont diloja.
Prestet oc'h atancion brema bras ha bian,
Da selaou divis batailll, hanvet hini EYLAN,
An terrupla deus ar re bete brema brudet,
Gonezet gant un haroz ne voe biscoas trec'het.
An eisvet, deus ar mintin, pa veljot sclærijen,
E commánchont ataqi dre eur ganonaden;
Bonapart, deus an ilis o devoa dilezet,
A roas de oll drouplou an urzou voa dicet.

An arme russ voa placet var eur mene bihan,
Hac ini Napoléon en em gave a ndan;
Disavantach remercab evit non barozet,
Mæs dre vaillan is impar o deus e dremenet.
Qent evit eun anter-heur demeus in daou goste
E commanchot da denna an eil var eguile;
Ar russianet a voa serret e colonen,
A guever gant hon arme var hed un anter ten.
Hon tolhou a zistruje soudardet arme russ,
Hac ho re a rê tve hon trouplou courajus;
Rac ao douar digompes bac an erc'h a goee
O ampechas eur pennat d'allout tostat dêze.
Eur barad erc'h estonus a deuas da ober,
Evel ne veljot biscoas o coea eus an ær;
An amzer a voa teval, er poent na velet qet,
E nep coste d'an arme teir pe beder gamet.
Dre nep seurt tevaligen n'aljot qet cundui
Ar bunt a c'honarnamant enep an enemi;
Entro pad eun anter-heur meurbet difavorus,
Entre ar gombateryen voe ar victor doetus.
Mæs pa deuas an amser goode da veza sclær,
Ar general duc a Verg a redas gant herder
Enep an enemiet gant e gavaleri,
En eur circonstanç pressus, mar boe biscoas ini.
Ar russianet var varc'h en eus souden guintet,
Petra benac m'o devoa souten outan clasqet;
Al lazerez voe horrubl! diou reguen soudardet,
Dre gourach hon barozet a veljoi dispennet.
Al lignen-al a stourmas favoret gant eur c'hoat;
A vire deus hon trouplou d'alloud outi tostat;
Cousgoude dre'r stoc-bras-ma dispar ha surprenus,
E voe ditouded ouspen huguent mil soudard russ.
Goardon an impalaêr diou vech o deus treujet

Arme an enemiet, cant anê voe lazet;
Mæs, ô courach digompten' en dro dê zo cavet
Ouspen mil soudard maro deus ar russianet.
Eur victor bet pell doetus erfin voe resolvet,
Evel m'en devoe Davoust an arme russ troet;
En ven e clascas goude qemeret adare
E flaç caër ha profitabl var bladen ar mene.
Gollou ar russianet a zo incalculapl,
Hac ar re hoñ eus souffret a zo considerapl;
Tri c'hant guèaulyou tanflammet, renqet en daou goste
A lanças daouzec heur vad ar maro aneze.
Hor c'hol-ni a zao, sivoas, da naontec cant maro,
Ha deneus ar re vlesset pemp pe c'hoec'h mil var dro;
Seiz pe eiz mil russian er blassen zo cavet,
Hac oll tiez ar c'hanton leun eus a re vlesset.
Daou varnuguent general eus hon enemiet
Ha nao c'hant dec oficer er vataill zo lazet;
En eur guir, er vataill-ma ouspen trêgont mil den
Zo lazet pe prisonet dre nerz ar francisien.
Tud a galonou teuer tostait a speret
Da blacen al lazêrez, re euzus da velet!
Eno, var eul leo gare, e veler an douar
Goloet dre ar mercou deus ar brassa glac'har.
Pemp-varnuguent pez canol a chomas er blacen,
Gant ho reneryen friqet, cavet en ho c'hichen;
Ar plaç a voa goarnisset a doqou, casqennou,
A evach hac a vara, a boult, a vouledou.
Nao pe dec mil corf maro, ha pemp-mil a roncet,
Pennou, memprou, empennou, a beb coste stinget,
Syer, tamou fuzulyou hañ tamou sabrennou,
Zo capabl da ispira horrol ar brezellou.

An distruch-ma, eb doetanç, zo crioc'h da vele
Var eun douer digompes gant an erc'h goloed ;
Rac an treo dû a veler guelloc'h en eun dolen
Pa ve ar fonç anezi e pentadurez guen.
Goelomb gant Napoléon horrollyou ar gombat
Ha pedomp oll assamblez Mestr-bras ar bed hon Ta
Da zigueri daoulagad princet re ostinet,
Ma teufont mui da espern buez ho sujedet.
Liez zo deo preposet a beurs Napoléon,
Eur peoc'h deziret gantan ha just e pép fêçon :
Hoguen ar saus fuloret, caus d'an oll valeuryou,
A renq, qent evit coea, glac'hari ar vroyou.
Mæs dre fermder ha prudanç, chetu an chassee
Deus ar vroyou ma tenne an anter eus e voed;
Chetu eta neantet oll drafic ar sauzon,
Qe na vont dibennadet dre nerz Napoléon.
Er Pruss, en Holand, er Spagn evel en Itali,
Er Pologn, en Danemarck qercouls hac en Turqi,
Evit ar sauzon cruel n'en eus nep porz digor,
Qe nó devo franchizet dre ol trafic ar mor.
Habitantet a Dreguer, a Guerne, a Leon,
Heuillet am eus evidoc'h pajou Napoléon;
Evit ma c'helfet ive, en dio d'hoc'h oalejou
Parlant gant ho pugale eus câls e labouryou.
Bete brema, mignonet, na meus netra scrivet
A eueb ar viryone dre ol anavezet;
An daou divis diaroc vel ar presant ini,
A qement a scrivin c'hoas a elliet da gredi.

FIN.
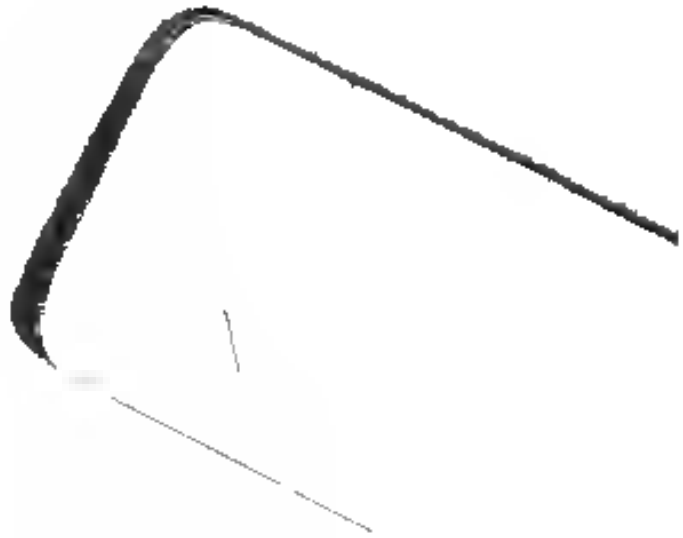
E MONTROULÈS, e ty LÉDAN, e rû ar Vur.